

(สำเนา)

รับที่ ๑๔ / ๒๕๖๒ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กระทู้ถามที่ ๐๑๔

วุฒิสภา

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การประกาศให้สารเคมีทางการเกษตร ๓ ชนิด เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ด้วยตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาเกษตรกรไทยใช้สารเคมีทางการเกษตร ๓ ชนิด คือ คลอร์ไพริฟอส พาราควอต และไกลโฟเซต เพื่อกำจัดศัตรูพืชกันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากใช้แล้วได้ผลลัพธ์ที่ดีและราคาถูกกว่าสารเคมีชนิดอื่น โดยสารเคมีทั้ง ๓ ชนิด มีคุณสมบัติแตกต่างกัน ดังนี้

๑. คลอร์ไพริฟอส (Chlorpyrifos) เป็นสารประกอบที่มีฤทธิ์กำจัดแมลงและหนอนต่าง ๆ ได้หลายชนิด โดยจะออกฤทธิ์ยับยั้งการทำงานของระบบประสาทในตัวแมลง

๒. พาราควอต (Paraquat) เป็นสารกำจัดวัชพืชชนิดหนึ่งที่มีพิษที่สุดในโลก และนิยมใช้ที่สุดในประเทศไทย ออกฤทธิ์โดยหยุดยั้งการเติบโตของเซลล์วัชพืช เฉพาะส่วนที่เป็นสีเขียว สามารถใช้ได้กับพืชผลหลายชนิด

๓. ไกลโฟเซต (Glyphosate) เป็นสารกำจัดวัชพืชที่มีปริมาณการใช้งานมาก และกว้างขวาง ทั้งในการจัดการเกษตรและการตกแต่งสวนหย่อม โดยใช้วิธีฉีดพ่นและดูดซึมทางใบ วิธีฉีดเข้าลำต้น หรือหยอดที่ยอดของวัชพืช

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร ได้เสนอให้คณะกรรมการวัตถุอันตรายพิจารณาประเด็นการใช้และมีไว้ครอบครองของสารเคมีดังกล่าว ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ซึ่งคณะกรรมการวัตถุอันตรายได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อพิจารณาศึกษาผลกระทบให้รอบด้าน รวมทั้งได้มีมติให้มีการกำหนดมาตรการควบคุมวัตถุอันตราย อันส่งผลให้มีการเฝ้าระวังการใช้สารเคมีทั้ง ๓ ชนิด ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ คณะกรรมการวัตถุอันตรายมีมติไม่ยกเลิก (ยกระดับเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔) การใช้สารเคมีทั้ง ๓ ชนิด และเสนอให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการยกร่างแผนการจำกัดการใช้สารเคมีดังกล่าว เพื่อให้มีการใช้สารอย่างถูกต้องปลอดภัย และป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อเกษตรกร ประชาชน และสิ่งแวดล้อม

กระทรวงเกษตร...

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร ได้ออกประกาศเกี่ยวกับการจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตร พาราควอต ไกลโฟเซต หรือสารกำจัดวัชพืช และคลอร์ไพริฟอส หรือสารกำจัดแมลงศัตรูพืช ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ และให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๒) โดยในประกาศกำหนดให้ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรผู้ใช้ ผู้รับจ้างพ่นสารเคมี ผู้ขาย ผู้นำเข้า หรือผู้ผลิต และพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องปฏิบัติตามมาตรการขึ้นทะเบียน ผ่านการอบรม และขออนุญาตใช้หรือครอบครอง และมีใบอนุญาตให้บริการพ่นสารเคมี รวมทั้งผลักดันการศึกษาวิจัย หาสารหรือวิธีการทดแทนการใช้ ๓ สาร จัดทำระบบฐานข้อมูลผู้นำเข้า ผลิต จำหน่ายและเกษตรกรผู้ใช้ รวมถึงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ และฝึกอบรมเกษตรกรผู้ใช้ ผู้รับจ้างพ่น และผู้พ่นที่เป็นลูกจ้าง ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ใช้งบประมาณของทางราชการ เพื่อมาใช้จ่ายในการอบรมเกษตรกร จำนวน ๑.๕ ล้านครัวเรือน และดำเนินการตามมติของคณะกรรมการวัตถุอันตรายดังกล่าว

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการวัตถุอันตรายมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอจากผลการประชุมของคณะทำงานเพื่อพิจารณาความเห็นของส่วนรัฐ ผู้นำเข้า เกษตรกร และผู้บริโภค (๔ ฝ่าย) เพื่อให้ปรับสถานะของคลอร์ไพริฟอส พาราควอต และไกลโฟเซต จากวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ให้เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ กล่าวคือ ห้ามผลิต ห้ามนำเข้า ห้ามส่งออก และมีไว้ในครอบครอง โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

มติดังกล่าวของคณะกรรมการวัตถุอันตรายย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกภาคส่วนรวมทั้งเกษตรกรผู้ผลิตด้วย และอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศคิดเป็นมูลค่านับแสนล้านบาทต่อปี จากปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เพราะต้องใช้แรงงานทดแทน หรือใช้สารเคมีอื่นที่มีราคาสูงกว่า ทั้งยังอาจกระทบต่ออุตสาหกรรมส่งออกสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร รวมถึงการเสียศักยภาพในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ และเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศคู่แข่งหน้าทางการค้า เนื่องจากประเทศคู่แข่งหลายประเทศไม่มีการห้ามใช้สารเคมีดังกล่าว นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอาจส่งผลให้เกษตรกรมีหนี้สินในครัวเรือนเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อสังคมต่อไปด้วย

สมควรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะทำความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ใช้สารเคมี และมีมาตรการรองรับมติของคณะกรรมการวัตถุอันตราย ทั้งในส่วนของดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมติการบริหารจัดการสารเคมีทั้ง ๓ ชนิดที่เหลืออยู่ในประเทศ การจัดหาสารทดแทน รวมถึงมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้หลักเกณฑ์ใดในการกำหนดให้สารเคมีทางการเกษตรเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ และได้มีการศึกษาผลกระทบ รวมถึงติดตามเฝ้าระวังหรือไม่ อย่างไร และมีข้อมูลใดที่บ่งชี้ชัดว่าสมควรยกระดับให้เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔

๒. มีการกำหนดมาตรการและกรอบระยะเวลาหรือไม่ อย่างไร ในการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่กำหนดให้คลอรีนไพรีฟอส พาราควอต และไกลโฟเซต เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔

๓. มีแนวทางอย่างไร ในการจัดการสารเคมีทั้ง ๓ ชนิด ที่มีอยู่ในประเทศในขณะนี้ ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการ ร้านค้า และเกษตรกร หลังจากที่มิตติคณะกรรมการวัตถุอันตรายให้ยกระดับเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔

๔. มีนโยบายดำเนินการอย่างไรต่อไปภายหลังจากที่มีการใช้งบประมาณของทางราชการในการอบรมเกษตรกร รวมทั้งดำเนินการตามมาตรการอื่น ๆ ตามมติของคณะกรรมการวัตถุอันตราย และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ให้มีการจำกัดการใช้สารเคมีทั้ง ๓ ชนิด ดังกล่าว

ขอให้ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา

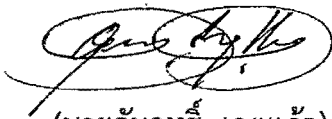
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมชาย ชาญณรงค์กุล

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

สมาชิกวุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายอัมฤทธิ์ เกตุแก้ว)

ผู้อำนวยการสำนักงานการประมง

ชัยภูมิ / พิมพ์

๖๖๖๖ / ทาน